

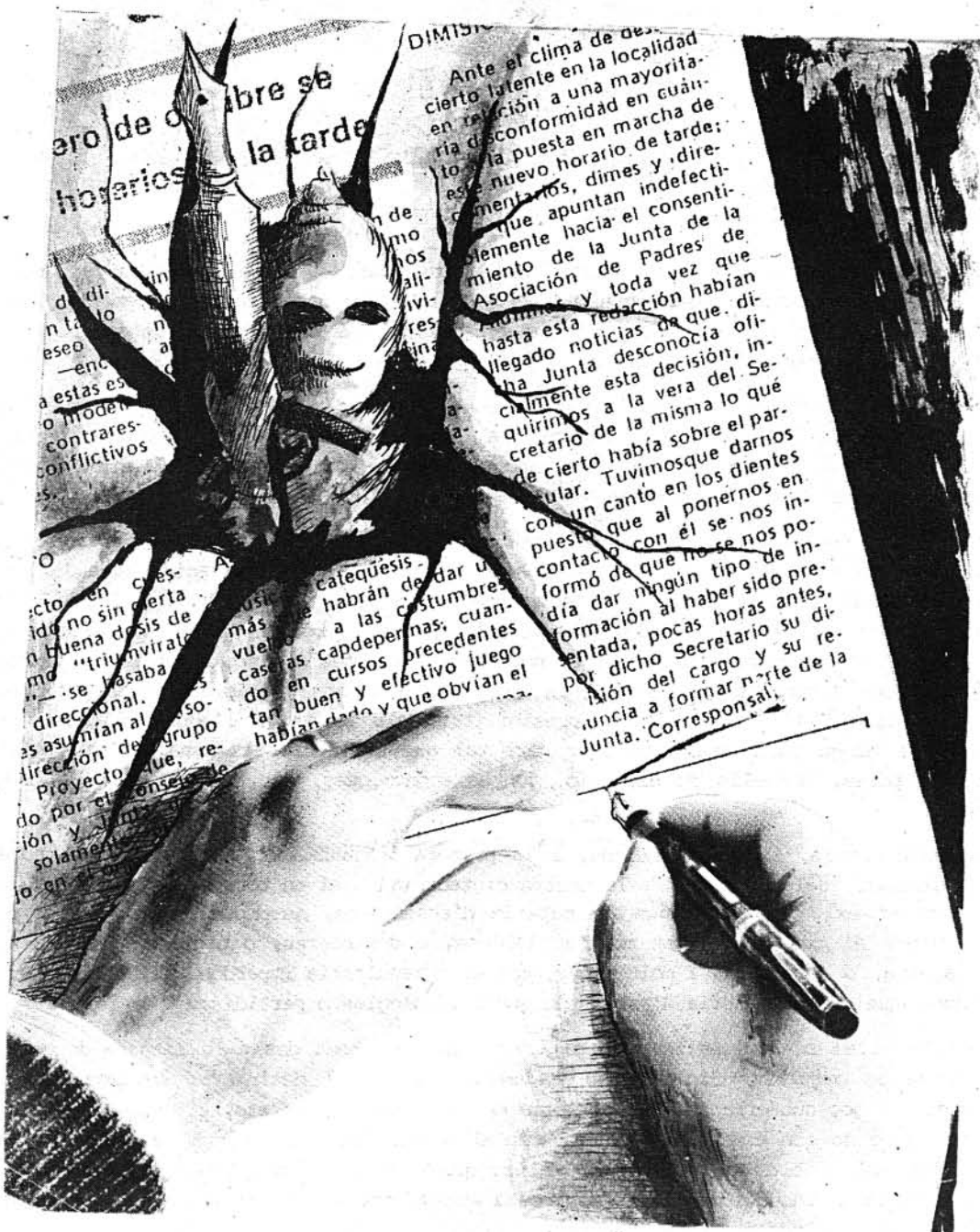
CAP

VERMELL

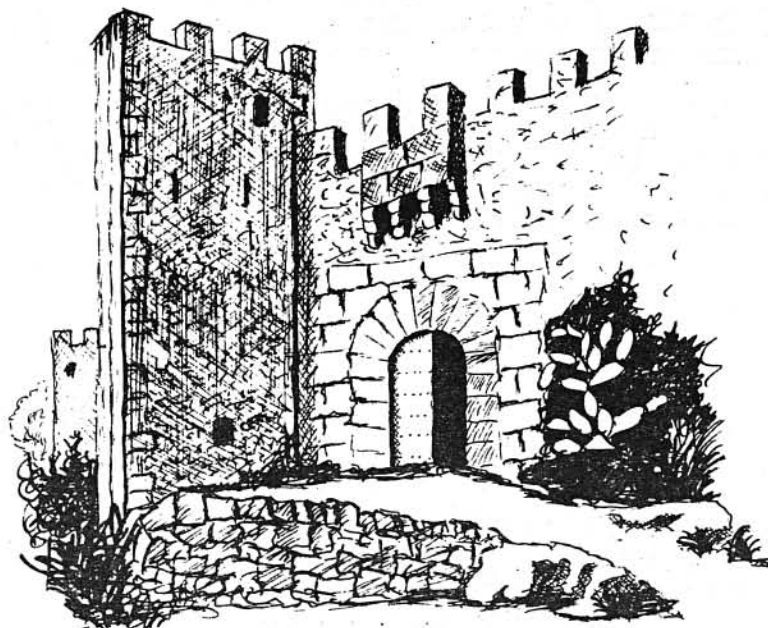
Nº 58

Capdepera-Cala Rajada

Octubre 1985

portalet

Alguns aspectes de l'esdevenir del nostre poble han rebut, al llarg del temps, un tractament públic no sempre equànim o desapassionat. Altrament, els gabellins pareixem més donats a magnificar errades que no a reconèixer mèrits. I l'escola, i més concretament el centre de "S'Alzinar", en podria esser un bon exemple.

Sense que aquesta reflexió vulgui suposar tancar els ulls a un passat on els problemes han sovintejat, no és menys cert que "S'Alzinar" ha esdevingut un centre perfectament equiparable a la majoria d'escoles en castellà del nostre país, i els problemes que li són inherents haurien de cercar-se més en la massificació que no en defectes d'organització interna.

La societat que ens ha tocat viure s'ha anat estructurant, cada vegada més, en parcel·les amb un grau creixent d'especialització i a les que difícilment podem tenir accés la resta dels ciutadans. Així ha succeït també amb l'ensenyament. En mans dels professionals de l'educació hem anat deixant els nostres fills, durant molts d'anys, absolutament convençuts de que això era el millor que podíem fer els pares. La nova escola, en canvi, està reconsiderant aquest plantejament i el que intenta és obrir-se a la societat, a l'abast de la qual està posant els mitjans de participació adients. La co-responsabilitat dels pares en l'educació dels fills és quelcom que ja ningú posa en dubte, de manera tal que utilitzar els canals participatius (associacions de pares, consells de direcció, juntes econòmiques, etc.) esdevé, avui, el més natural del món.

De la mateixa manera, les institucions, i la primera l'Ajuntament, no poden desentendre's del procés de formació dels embrions de la nostra ciutadania. I si en tots els camps d'actuació municipal cal esser exigents, molt més en matèria d'ensenyança, assumpte aquest de tot punt prioritari i davant el qual no es pot mostrar tebiesa, o desinterés, o negligència, o desco-neixement, o apatia, o desgana... I molt menys, car això resultaria imperdonable, es pot permetre de polititzar quelcom que hauria d'estar per sobre ideologies o partidismes.

La frivolitat i el sensacionalisme en el tractament del tema des dels mitjans de comunicació, els excessius orgulls municipals suposadament ferits, el desinterés evident d'alguns pares, el foment del joc subterrani i la demagògia des de sectors concrets, el desencís d'alguns professors, tot això no són camins que duguin cap al normal funcionament de l'escola. L'escola ha d'esser, creim, el punt de trobada de lo millor que cada un de nosaltres duu dedins. Això és: l'esforç decidit i incondicional de mestres i educadors, el suport eficaç i constant de les autoritats, i el recolzament crític i constructiu dels pares.

HEM FET AQUEST NÚMERO:

Joan Nebot

Mari-Germa Melis

Joana Colom

Maria Vives

Antoni Riutort

Pep Terrassa

Llucià Sirer

Mª Antònia Nadal

Jaume Fuster

Coloma Mayol

Manuel López

Barbara Flaquer

Ani Muñoz

BOLLETI DE L'OBRA CULTURAL
BALEAR

Capdepera-Cala Rajada

OCTUBRE 1985

Carrer d'Es Port, 43

Capdepera

Depòsit legal: P.M. 497/80

Imprimeix:

APÓSTOL Y CIVILIZADOR, Petra.

Els articles publicats en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

grumallons

El batle, Joan Pascual, ha vingut manifestant ("A Tota Plana", 13 d'agost, "Balears", 12 de setembre) que el nostre era un Ajuntament estable que comptava amb la col.laboració de totes les forces polítiques, exceptuant el Partit Comunista. Com que no quedava prou clar de qui era la culpa d'aquesta manca de col.laboració, hem volgut que els comunistes ens en donassis la seva versió.

PERE NADAL (P.C.B.)

- Efectivament, ens tenen marginats de tota responsabilitat. No formam part de cap comissió ni se'ns convida a res que no siguin els Plenaris. Això és conseqüència, en primer lloc del conservadurisme del nostre Ajuntament, recolzat per forces que sols demostren el seu progressisme durant les campanyes electorals, i en segon lloc perquè nosaltres sempre hem mantengut una postura crítica davant la tolerància d'aquest Consistori, sobretot en matèria urbanística. De qualsevol manera, n'estam contents de quedar desmarcats d'un govern municipal que consideram perjudicial per als interessos del poble. Pitjor seria que es pogués pensar que nosaltres també hi col.laboram. Així que no podem fer res més que agrair al batle les seves paraules, que deixen les coses clares i a nosaltres nets de culpa.

L L O C S D E V E N D A :

- Els dos estancs de Capdepera.
- Llibreria L'Orient.
- Llibreria Cala Rajada.
- Llibreria L'Alborada.
- Llibreria Es Mollet.

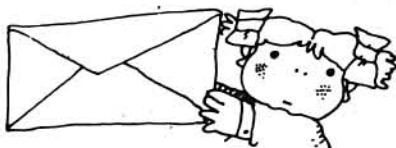

ESCOLA El centre escolar "S'Alzinar" ha estat notícia aquest començament de curs degut a alguns problemes que han provocat un enfrontament entre Claustre i A.P.A. per un costat i Ajuntament per l'altre. Com que d'això i altres coses ens en feim ressò a distintes seccions d'aquest número, no en parlem més en aquest racó. Sols desitjam que els malentesos es superin ben aviat pel bé de quelcom tan important com és l'escola.

ARBRES Un cap de setmana de finals de setembre, altre cop despellissaren quatre o cinc arbres de l'autovia. Cercar qualificatius per als autors ja resulta gairebé impossible i el que queda és reclamar per aquesta gent, si els agafen, tot el pes de la justícia, és a dir, fer-los sembrar cent arbres per cada un que en fan malbé.

SORT N'hi hagué el dia 7 de setembre, quan un "jeep" que baixava per l'autovia, a l'altura del camp de futbol enganxà quatre cotxes allà aparcats i els féu malbé. Afortunadament, dins els cotxes no hi havia ningú i els ocupants del "jeep", malgrat l'espectacularitat de l'accident, sols sofriren ferides superficials. Hagués pogut esser un desastre.

CORREUS Alguns funcionaris públics segueixen fent bons tots els tòpics de l'administració estatal: malhumor, tracte distant i menyspreu, una bona educació oblidada en el calaix dels records... són algunes "virtuts" que, dissortadament, encara s'exhibeixen. I si no, anau a Correus de Cala Rajada i ja ens direu que tal. Afortunadament, pareix que aquest funcionari ben prest ens deixarà.

CARRERS Seguim amb l'assumpte de correus. Des de "Cap Vermell" hem vengut denunciant la caòtica situació dels carrers de Cala Rajada pel que fa a numeració i del desastre que podria passar el dia que l'amo en Tomeu Ferrer es retiràs. Ara ja ho tocam amb les mans: les cartes de Ciutat necessiten de deu a dotze dies per arribar. I d'això no és Correus qui en té la culpa. És l'Ajuntament.

CARRETERA Breument: si aquest hivern plou un poc, no en tindrem alegria de la carretera d'Artà. Enhorabona als responsables.

PERE PUJOL No ho diguérem el mes passat, de descuit, però ho deim ara. L'exposició d'en Pere Pujol amb motiu de les festes de Sant Bartomeu va esser una vergonya. Primer, per la manca d'assistència de públic que en Pere no es mereixia, i segon i més greu, per la manca de recolzament dels organitzadors, és a dir, l'Ajuntament. Un desastre!

ESTIU i mig. Ni els més vells recorden unes temperatures com les que hem tengut aquest mes d'octubre. Quasi som a Tots-Sants i els turistes encara prenen banys de mar. No sabem si ha estat degut al bon temps, però pareix que la temporada turística ha acabat millor que no havia començat.

NORMES Finalment, l'Ajuntament ha aprovat les Normes Subsidiàries, la redacció de les quals ha durat més que les obres de la Seu. Ara queden pendents de la decisió de la Conselleria d'Obres Públiques i Urbanisme. Mentrestant, els atemptats legals segueixen abundant, amb calamitats que clamen al cel. El que passa per devers Els Pelats no té nom, per molt que compti amb les benediccions oficials. I ara pareix que es vol fer una altra endemesa per Sa Regana Blava, damunt les roques. Preciós!

RIUS Els tècnics pareixen encabotar-se en convertir carrers i carreteres en aprenents de riu. L'autovia n'és un bon exemple. Ara, el carrer Roses també en duu camí, encaixonat com el deixen. Abans existien unes coses que es deien cunetes, per on l'aigua corria. Ara, les obres modernes, tan boniques elles, no preveuen que se n'ha de fer de l'aigua de pluja. Ja veis.

ASSOCIACIÓ La de veïns de "Sa Font de Sa Cala" celebrà eleccions. En sortí elegit president Mr. Paul York Scarlett qui, a la vegada, substituirà a Joana Colom en el Patronat del Castell. Que bé! No ens haurien de fotre la màquina d'escriure, que és seva. Si no hem de criticar no criticarem, i no se'n parli més.

GARROVES Un any més pareix que les garroves duen bon preu, i encara no tan bo com els pagesos voldrien i es mereixen. I és que la gent del camp no sempre troba justa compensació als seus esforços.

SANG Hem rebut un bolletí de la vocalia de Premsa Forana de la Germandat de Donants de Sang de Mallorca. Per ell hem sabut que el nostre poble és el que té menys donants de la comarca. Així, Artà en té 434, Sant Llorenç en té 169 i Son Servera 256. Capdepera i Cala Rajada en sumen sols 116. Esperam que la consciència dels gabellins desperti d'una vegada i a la pròxima visita de la unitat mòbil hi compareguin tots els qui estan en disposició d'aportar un poc de la seva sang que, no oblidem, ajuda a salvar vides.

BUNYOLS Si tot ha anat com estava previst, el dia 20 d'aquest mes d'octubre haurà tengu't lloc la II Trobada dels Bunyols, organitzada per l'associació "Ca Nostra" de la Tercera Edat i amb participació de distintes agrupacions musicals i de ball de bot del poble i la comarca. Ampliarem la notícia el mes que ve.

per què ?

PER QUÈ segons els indicadors tenim dues platges diferents que es diuen "Es Carregador".

PER QUÈ el litre de llet fresca a Capdepera val set pessetes més que a Artà?

PER QUÈ hi ha tants d'interessos creats dins l'ensenyament?

PER QUÈ som tan insolidaris?

dèolmes afuades

d'es Pastor de Son Perdiu.

Aquest mes es "Cap Vermell" veig que ha mogut un bon tema, l'ha agafat pes cap que crema mirant de trobar remei o de donar un bon consell perquè millori s'escola. Com que es "Cap Vermell" no vola en parla amb coneixement, no com segons quina gent que pareix una gramola.

oooooooooooooooooooo

Creis-me que avui s'ensenyança és cosa ben complicada que hauria d'esser tractada sense passió ni recança. Crec que és una malaureança es fer perdre s'il.lusió des pare i des professor o de ses autoritats. Si aquí no anam tots plegats no en treurem suc ni saó.

DURANT EL MES DE SETEMBRE...

Han nascut:

Ainoa Corraliza De la Torre
d'Antonio i Dolores.

Aina Serra Nebot
de Josep i Margalida.

S'han casat:

Julio Ferreira Guzmán
amb Silvia Hanni.
Magdaleno Marín Montijano
amb Antònia Mª Llinàs Caldentey.

Han mort:

Maria Galmés Carrió
Rosa Llabata Tous
Miquel Bestard Riera
Anastasio Pérez Fernández
Juan Juan Perelló

Amigos de "Cap Vermell":

Como todos los años, en el mes de Septiembre empezaron las clases en la escuela de "S'Alzinar", y no muy bien, según rumores, ya que son dos los titulares que han aparecido en "Diario de Mallorca". Y no en plan muy constructivo, sino todo lo contrario.

Como madre que tengo una gran preocupación y al mismo tiempo un gran cariño por la Escuela, en mayúsculas, he procurado enterarme de lo que en realidad pasaba. Y volviendo tiempo atrás y analizando la situación, he encontrado motivos más que suficientes para dar una llamada de atención y reflexión a todos los padres que formamos parte de este Centro, ya que, según mi modesta opinión, estamos destrozando lo poco que nos queda de Escuela.

El primer titular mencionado se refería a la apertura. Y yo preguntaría, ¿Acaso era conveniente o no abrir en tal situación? Esto cada uno lo contestará a su manera. Yo ya sé como contestar y supongo que muchos padres también.

Con respecto al segundo titular creo que ni siquiera vale la pena ensuciar papel para decir tales tonterías e incongruencias, pienso que son ganas de molestar.

No es nada nuevo que haya líos en dicha Escuela. Yo, si mal no recuerdo, se que hace cinco o seis años vino aquí un maestro llamado Miguel Perelló que, juntamente con otros, sufrió duras críticas. En el mismo "Cap Vermell", no recuerdo exactamente en qué términos, se que hubo unos enfrentamientos. Pasaron los años y un día, por casualidad, leí en un periódico una crónica sobre dicho maestro, alabando su labor pedagógica y de organización en otro centro. Y ahora me pregunto, ¿No seremos nosotros los malos sacando a relucir trapos sucios fuera de nuestro pueblo, con nuestros escritos?

¿Por qué no tomamos ejemplo de nuestros vecinos? ¿Habéis leído nunca una crónica negativa de su pueblo? Ellos comentan lo bueno, al revés que nosotros que a lo bueno nos lo dejamos en el tintero. Todo el mundo tiene sus dificultades y sus días de lucha, pero la buena gente lo resuelve en su casa. Ello demuestra la poca dignidad y patriotismo que tenemos con nuestro pueblo y sobre todo con su Escuela.

La Escuela es un bien común, el símbolo de un pueblo, donde descansan los pilares de la Educación y la Cultura, que son el fundamento de una sociedad. Por ello hay que protegerla y mimarla, cuidarla y darle lo que necesita, empezando por el primer ciudadano hasta el último.

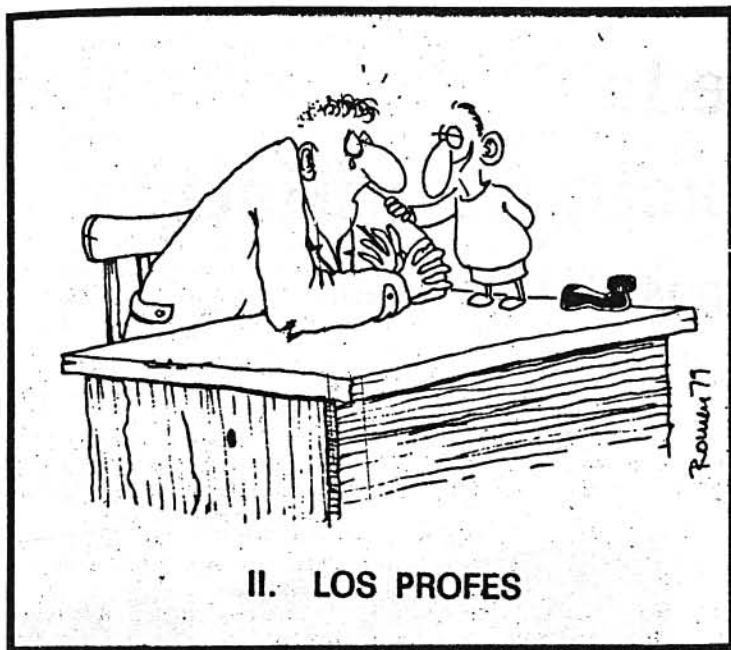
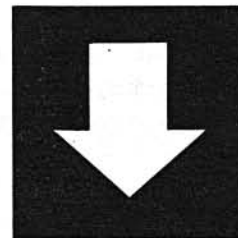
Mi opinión es que amamos poco la Escuela. Esto tendríamos que empezar a hacerlo de niños y ser los padres los artífices de ello. Yo recuerdo muy bien que cuando era niña, como todos los niños, cuando las cosas no me salían bien me iba a casa protestando contra la maestra. Que si me reñía, que si aquello, que si lo otro... pero mis padres siempre me dieron a entender que aquello se hacía por mi bien y que si la maestra me reñía era por su interés para conmigo. Desde aquel momento nació mi admiración y cariño por la Escuela, porque mis padres me lo infundieron.

Hoy criticamos demasiado la escuela delante de nuestros hijos. Que si suspenden, que si catalán, que si los métodos de enseñanza son malos, etc. Según mi entender, habríamos de tener un espíritu crítico para que la escuela se supere, pero meternos en según que cosas no es tarea de los padres. Por ejemplo, la lengua catalana que tanta polémica ha levantado. Eso no son cosas nuestras sino del magisterio, y no es que yo sea una catalanista, pero también os diré que lo que ahora escribo no puedo hacerlo en mi lengua, ¿Y sabéis por qué? Porque no me lo enseñaron en la escuela.

Otra cosa que oigo comentar mucho es lo de los suspensos y repetición de curso. Según algunos padres se hace repetir curso a antojo de los maestros. No creo que se así, pensemos que a nadie le gusta suspender ni que le suspendan sus alumnos y que los sobresalientes son "medallas" de las que disfrutan el maestro y el alumno. Si partimos de esas bases veremos que cuando hay que repetir se hace a beneficio del alumno.

En cuanto a los métodos de enseñanza tan distintos a los nuestros, tienen que serlo ya que los niños de hoy tienen que afrontar una sociedad distinta a la nuestra, con métodos de trabajo totalmente diferentes. Pensemos que entramos en el campo de la tecnología, de la informática, etc. y el niño de hoy tiene que ser el protagonista de esta sociedad.

Veremos que los pueblos y las regiones que más se destacan intelectualmente son aquellos que cuidan mejor sus escuelas. Cataluña, por ejemplo, es la región que tiene el plantel más amplio de toda España, intelectualmente hablando. Allí hay científicos, médicos, arquitectos, músicos, cantantes, pintores, etc., de fama internacional. Y no es porque allí nazcan, casualmente, niños superdotados. No es así. Pero sí que allí estan las escuelas mejor dotadas y cuidadas de

II. LOS PROFES

España, ya que tanto por parte de las autoridades como de cualquier ciudadano hay un gran interés y empeño en ello.

Si habéis oído algunas manifestaciones del urólogo Dr. Puigvert en TVE, le habréis oído decir que la Medicina y la Educación tendrían que ser bienes públicos y gratuitos y que llegarán a todos los niveles. Bonita frase. Pensad que nuestra Escuela tiene una gran movilidad de maestros y ello conlleva una inestabilidad en la enseñanza. Esas irregularidades que existen, según algunos, yo diría que las fomentamos con nuestra actuación ya que irregularidades las hay en todos los sitios tanto públicos como privados, hasta en ciertas familias. Pensemos en esa gente nueva que viene y que nada tiene que ver con nuestro pueblo ni nuestra cultura. No extrañemos que no quieran estar entre nosotros ya que hasta los del mismo pueblo, casos recientes, tampoco quieren estar.

Yo quisiera que esta carta fuera una llamada de atención a las autoridades, que no se olvidaran de sus obligaciones para con la Escuela, a la A.P.A. para que canalice sus esfuerzos para que las cosas vayan mejor, y a todos los padres y madres para que aunemos nuestras fuerzas en bien de la Enseñanza.

Una madre preocupada.

Agraïm els comentaris i les crítiques que aparagueren al passat número de la seva revista. Sempre ens ajudaran a anar més vius. Voldríem, no obstant, puntualitzar que mai hem presumit d'entendre de festes i si per circumstàncies de la vida ens ha pertocat dur envant aquesta tasca durant uns anys ho hem agafat amb interès i hem procurat seguir usos i costums, procurant que la participació popular fos més intensa cada any.

Encara recordam la crida pública feta en data 18 de Juliol de 1.984 i queda constància escrita de les vegades que hem convidat a les persones interessades o que sàpiguen més que nosaltres a formar part de la COMISSIÓ DE FESTES DE SANT ROC I SANT BARTOMEU. Hem sentit el silenci per resposta. Sols algunes opinions gratuïtes d'algun sector molt reduït que segurament pensaria d'altra manera si sentís la responsabilitat de l'organització davant tothom.

També creim que les festes han d'esser populars, "néixer i créixer dins el poble, del poble i pel poble" però encara no hem sabut trobar el sistema de conseguir-ho. Deu ésser que és més fàcil el criticar, l'estar darrera el portal que aportar idees vàlides a una tasca sempre conflictiva per algun sector.

Repetim una vegada més: estam oberts a suggerències, reconeixem que hauria d'esser una tasca de molts i que hi hauria d'haver una vertadera Comissió de Festes de Sant Roc i Sant Bartomeu. Del contrari, avisam, ens hi posarem un altre cop el mes de Febrer i contractarem, més o manco, com de costum. Encaixarem, Doncs, les crítiques amb tota esportivitat per la tranquil·litat que ens dona el sentir el deure complert de la millor manera que ens ha estat possible.

Una vegada més, moltes gràcies als grups locals per la seva participació.

Antoni Bonet

Regidor de Festes

Davant la imminent discussió en el Parlament Balear, del Projecte de Llei de Normalització Lingüística, hem cregut interessant reproduir l'article de l'Obra Cultural Balear publicat a la revista LLUC, nº 721, maig-juny 85. En ell queden recollits uns punts de vista que compartim plenament i que ens poden ajudar a tots a entendre millor el problema.

Sobre la Llei de Normalització Lingüística

Consideracions i propostes genèriques

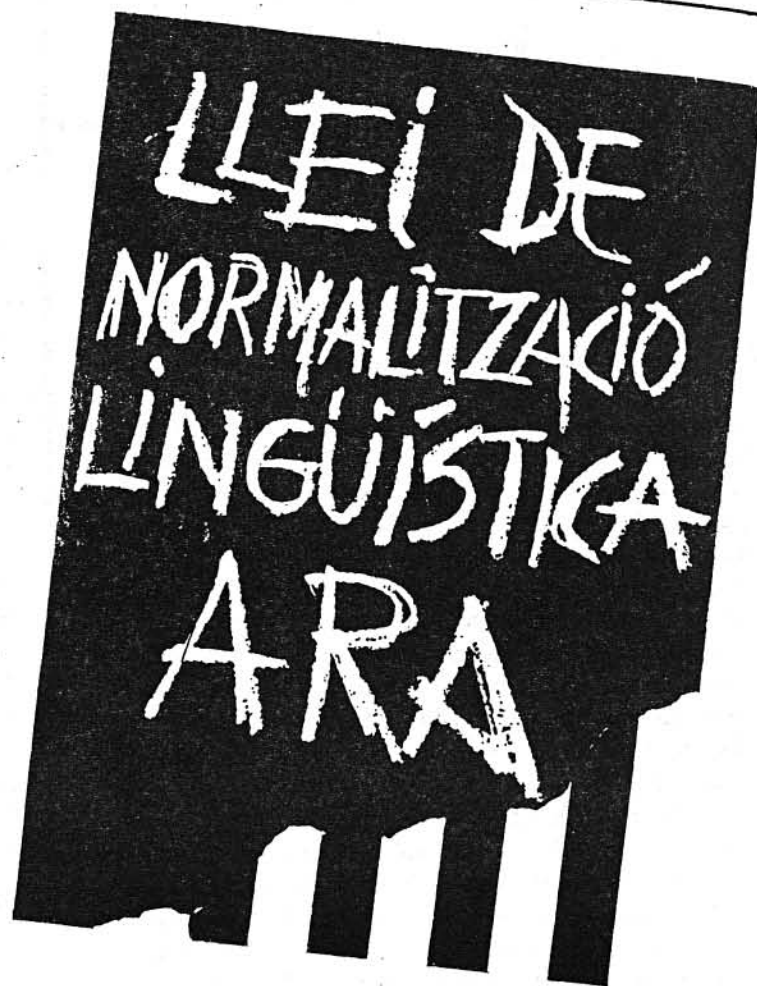
En ocasió de la pròxima discussió en el Parlament del Projecte de Llei de Normalització Lingüística, aprovat pel Consell de Govern el dia 6 de març, l'OBRA CULTURAL BALEAR vol fer públiques les següents consideracions i propostes genèriques amb el fi d'ajudar que la Llei que s'aprovi sigui l'adequada per a retornar a la llengua catalana la situació que li correspon per la seva condició d'única llengua pròpia del nostre territori.

1. L'OBRA CULTURAL BALEAR havia reclamat reiteradament la promulgació d'una Llei de Normalització Lingüística. Ara, quan sembla que és arribada l'hora de la seva elaboració parlamentària, lògicament ens en congratulam. Però, creim que només podrà compensar-se el temps injustificadament perdut, si el resultat final demostra que tots els grups parlamentaris han actuat alliberats de condicionaments anticientífics i electoralistes i amb el noble i únic propòsit de fer una Llei que serveixi per a normalitzar realment l'ús de la llengua catalana a les Balears.

2. Seria ben positiu que la Llei fos aprovada per unanimitat o amb el més ampli consens, però també creim que en cap cas la recerca d'una majoria parlamentària més àmplia justificaria la renúncia a continguts que siguin imprescindibles per a fer de la Llei una eina adequada i suficient per aconseguir l'objectiu de la normalització del català.

3. Els legisladors han de ser plenament conscients de la precarietat i de la desigualtat en què es troba la llengua catalana a les Balears. No és fer catastrofisme ni demagògia afirmar que la situació actual del català és molt greu i que hi ha múltiples factors que permeten veure com la llengua que és pròpia de la nostra terra des de fa més de set-cents cinquanta anys va perdent progressivament terreny, en profit del castellà, a diversos àmbits d'ús. L'enumeració d'alguns d'aquests factors pot servir per a concretar la situació d'emergència en què es troba la nostra llengua:

- la progressiva degradació fonètica, lèxica i sintàctica del català parlat;
- l'ús gairebé exclusiu del castellà als mitjans de comunicació de masses;
- la perduració d'uns comportaments socials d'infravaloració de la llengua pròpia que han estat induïts al llarg dels segles, i especialment a l'època franquista, pels

poders centralistes, ajudats en moltes d'ocasions pels sectors dirigents locals;

— l'actitud nefasta de gairebé la totalitat dels catalanoparlants que passen innecessàriament al castellà quan el seu interlocutor parla castellà;

— la continuada pèrdua de parlants que es produeix a les ciutats, especialment a Palma i a Eivissa, a causa del pas al castellà de sectors, sobretot d'edat escolar, originàriament catalanoparlants com a conseqüència de la pressió ambiental i de la influència dels mitjans de comunicació audiovisual i, encara ara, de l'escola;

— el fet que en la immensa majoria de matrimonis mixtos sigui el castellà l'idioma que s'imposi com a llengua familiar;

— l'adscripció de la joventut a una cultura musical i audiovisual de procedència anglosaxona i d'expressió, quan no és anglesa, castellana;

— el predomini absolut del castellà com a llengua vehicular de l'ensenyament en el sector de l'ensenyança privada i l'ús minoritari i poc formalitzat del català en l'escola pública;

— l'actitud abandonista i claudicant de molts de ciutadans que per comoditat i per rutina renuncien a l'idioma propi i usen el castellà;

— l'apatia col·lectiva envers la situació actual i la sort futura de la llengua catalana;

— l'absentisme dels poders públics locals, autonòmics i estatals en l'ús del català en el seu funcionament administratiu i en les seves comunicacions privades i públiques amb els administrats;

— l'existència de nombrosos nuclis castellanoparlants d'origen immigratori concentrats a les ciutats que en comptes d'integrar-se a la nostra llengua i cultura generen una expansió permanent del castellà;

— la manca de valoració social i d'utilitat professional del coneixement del català no n'estimula el seu aprenentatge.

Aquest inventari incomplet de situacions i actituds adverses per a la llengua catalana posa en evidència que el seu estat actual és tan greu que només podrà frenar-se el seu decaïment i iniciar-se el procés de la seva normalització si s'adopten mesures energètiques que no estiguin condicionades pels prejudicis de determinats sectors socials ni tampoc pels interessos partidistes. És necessari fer una Llei que serveixi per a salvar el català a les Balears i assegurar-ne la seva plenitud futura. Aquest és l'únic nord legítim que pot impulsar el treball legislatiu dels grups parlamentaris.

4. La Llei ha d'establir un conjunt diversificat de mesures concretes que siguin d'aplicació a tots els àmbits i nivells d'ús de l'idioma. La normalització lingüística només serà possible si és concebuda i planificada com un procés globalitzat i continu. Les mesures puntuals i sectorials no serveixen per a retornar a un idioma socialment malferit i discriminat al llarg de la història la seva condició de llengua normal.

Així mateix, les actuacions legislatives contingudes a la Llei hauran de ser precises i detallades, defugint l'ambigüetat i els enunciats d'intencions i de principis genèrics. Igualment, la Llei haurà de donar caràcter d'obligatorietat a les diverses accions de política lingüística que

els successius governs autònoms hauran d'executar.

5. El català i el castellà es troben a les Balears en una situació exageradament desigual. L'establiment d'un tracte idèntic per als dos idiomes implicaria acceptar l'estat de discriminació en què es troba actualment el català. Només podrà arribar-se a una posició d'equilibri entre les dues llengües si s'adopten els mecanismes legals que atorguin al català la categoria de primera llengua i donin prioritat al seu ús. Afavorir l'idioma més dèbil és un acte que es fonamenta en el principi de la solidaritat democràtica, vigent a l'estat espanyol a diferents nivells com són els fiscals o el del Fons de Compensació Interterritorial, els quals estableixen uns deures impositius i uns repartiments de recursos favorables a les persones i les zones més deprimides. Tractar d'igual manera dos idiomes que ocupen una posició diferent seria del tot injust i, a més, suposaria l'eternització de la desigualtat. Perquè la igualtat de dret sigui igualtat de fet, cal que l'idioma discriminat —el català— rebi un tracte de preferència.

6. L'article tercer de l'Estatut d'Autonomia estableix que el català i el castellà són idiomes oficials a les illes Balears. Aquesta doble oficialitat, però, no es fonamenta en un mateix principi. En el cas del català es basa en un estatut de territorialitat, o sigui, en el fet que és l'idioma tradicional i propi del nostre país, l'idioma que ha estat usat pel poble des de molt abans que s'introduís el castellà i ens fos imposat com a oficial. Contràriament, l'oficialitat del castellà deriva de la Constitució, que el proclama la llengua oficial de l'estat, i es fonamenta en la idea, d'origen certament imperial, que a una mateixa estructura jurídico-social estatal li ha de correspondre forçosament una llengua comuna.

El fet que l'oficialitat d'ambdós idiomes tenguí una naturalesa diferent permet interpretar que amb el reconeixement de la condició d'oficials a cadascun dels dos idiomes es persegueixen objectius distints: quant al català, es pretén mantenir la integritat lingüística de la

comunitat i garantir el dret col·lectiu a conservar i a usar a tots els nivells la llengua pròpia; quant al castellà, la seva oficialitat, basada en un estatut personal, serveix per a emparar el dret d'elecció lingüística de cada ciutadà, encara que la seva llengua no sigui la pròpia del territori.

Si observem la legislació que existeix en matèria lingüística a alguns estats europeus plurilingües veurem que de l'oficialitat de base territorial se'n deriva en tots els casos la legitimitat de donar a l'idioma del país la consideració de primera llengua i, com a conseqüència, el dret a una prioritat d'ús en els àmbits institucionals i col·lectius. Els estats que basen la seva legislació lingüística únicament en el principi de la territorialitat van més enllà de l'establiment del predomini de l'idioma propi i n'implanten el seu ús exclusiu. Aquest seria el cas de Suïssa i Bèlgica. A més, una avaluació dels resultats de les polítiques lingüístiques aplicades als estats europeus plurilingües ens permet constatar que només aquells que han adoptat mesures de base territorial han pogut evitar el perill de l'assimilació de la llengua de cada territori a l'estatal dominant i, a la vegada, han tengut capacitat per a integrar lingüísticament la població d'origen immigratori i per a iniciar un procés real de normalització.

En la nostra situació actual no es pot pretendre que siguin la competència entre els dos idiomes i les decisions lingüístiques personals els dos únics factors que determinin els usos lingüístics futurs de la societat. Enfront d'un idioma que compta amb uns avantatges inicials immensos, el català no té capacitat per ell mateix de guanyar aquells espais d'ús que ara, i des de fa molts d'anys, li són negats. Igualment, no es pot deixar de tenir en compte que les decisions personals actuals estan mediatitzades per tot un seguit de mesures contràries a la nostra llengua, fins i tot a vegades amb objectius d'extermini, que s'adoptaren en el passat i que, lògicament, serviren per a induir els ciutadans, els d'abans i els d'ara, a mantenir postures d'infravaloració o de rebuig de la llengua del país. Únicament la instauració de mesures proteccionistes a favor del català podrà evitar que sigui irreversible la seva progressiva minorització i el seu extermini final. A més, aquest és l'únic camí per a convertir la suposada igualtat legal existent entre els dos idiomes en una igualtat real, efectiva.

7. La Llei de Normalització ha de ser elaborada a partir d'una interpretació no restrictiva del marc jurídic existent que la condiona i amb la clara voluntat de potenciar la funcionalitat social del català com a primera llengua, com li pertoca pel fet de ser la llengua pròpia i majoritària del país. A més, el precepte constitucional que encomana la protecció de les diverses llengües d'Espanya ha de ser entès en un sentit actiu i funcional, rebutjant concepcions museístiques i antropològiques que s'orientarien a considerar el patrimoni lingüístic com una supervivència folklòrica del passat, i assumint el fet evident que l'única manera de respectar i protegir veritablement una llengua és assegurant-li el seu ús normal en tots els àmbits i situacions. El patrimoni lingüístic d'un poble només pot ésser protegit amb l'adopció de les mesures idònies per a fomentar-ne el seu ús normal. Qualsevol declaració proteccionista que prescindís de la regulació de l'ús obligatori a tots els nivells està condemnada irremissiblement al

fracàs i en cap cas servirà per a garantir la supervivència en plenitud de la llengua que es pretenia protegir.

8. De la mateixa manera que de la consideració constitucional del castellà com a idioma oficial se'n deriva l'obligatorietat del seu coneixement, la Llei de Normalització ha de determinar que de la proclamació del català com a idioma oficial, feta a l'article tercer de l'Estatut d'Autonomia, també n'han de derivar deures lingüístics per a les institucions i els ciutadans de Balears. La no adopció d'un tractament simètric d'aquest tipus suposaria una descarada discriminació per a la nostra llengua, i, a més a més, dins el territori que li és propi.

La desigualtat de drets lingüístics que existeix actualment entre els castellano-parlants i els catalano-parlants ha de ser corregida fent una interpretació positiva de la legalitat vigent. No és una situació justa la que existeix ara mateix ja que mentre als castellano-parlants se'ls reconeixen únicament drets lingüístics —el territorial dins l'àrea de llengua castellana i el personal, atorgat per la Constitució, dins les zones de llengua pròpia no-castellana—, als catalano-parlants se'ns imposa el deure constitucional de conèixer el castellà i només se'ns atorga el dret personal, i, a més, limitat, dins el nostre propi territori. Encara que la solució idònia seria l'aplicació estricta del principi de territorialitat, podria ésser una alternativa acceptable la d'introduir, com a mínim, a la Llei el deure del coneixement passiu del català (comprensió oral i escrita) per a tots els ciutadans establerts a les Balears. Evidentment, aquest deure seria efectiu sempre i quan els poders públics haguessin donat oportunitats suficients per a aprendre'l. Aquest plantejament de reciprocitat és l'únic que ens pot semblar just: si els catalano-parlants aprenem el castellà com a element d'integració lingüística de l'Estat, és lògic que els castellano-parlants residents al nostre país aprenguin el català, per no contribuir a la desintegració de la llengua i la cultura de la terra que els acull.

A molts d'estats de democràcia inqüestionable —Suïssa, Bèlgica, Canadà— existeixen lleis que imposen obligacions lingüístiques a les institucions públiques, a les empreses i als ciutadans en general. L'objectiu en tots els casos és el mateix: salvaguardar la personalitat lingüística del territori. Aquest és un principi tan bàsic del dret dels pobles que totes les societats acostumen considerar lògic que els immigrants s'integrin a la llengua i cultura del territori que han escollit.

La introducció d'aquest deure en l'articulat de la Llei de Normalització permetria poder prescindir del bilingüisme institucional sistemàtic, que tanmateix afavoreix sempre el predomini de l'idioma dominant, i fer un ús prioritari del català justificable per la seva condició de llengua pròpia i pel fet de trobar-se en una situació d'absoluta inferioritat respecte al castellà.

Així mateix, la inclusió d'aquest deure no qüestiona el dret dels ciutadans castellano-parlants a realitzar les seves actuacions lingüístiques en la llengua de la seva elecció.

9. La anormalitat social en què es troba el català i la seva absència actual d'alguns dels àmbits d'ús més importants (escola, administració, mass-media) no tenen el seu origen en unes hipotètiques febleses i insuficiències

inherents a la naturalesa de la nostra llengua sinó que són la conseqüència final de tot un seguit de discriminacions i agressions que l'estat centralista ha impulsat en contra d'ella al llarg dels tres darrers segles.

Així mateix, l'existència de prejudicis socials sobre la llengua i la renúncia de molts de catalano-parlants als seus drets lingüístics més elementals no poden considerar-se actituds espontànies lliurement decidides sinó que han d'explicar-se com el resultat d'una política estatal castellanitzadora que, de manera constant i eficaç, s'ha dedicat a induir comportaments lingüístics favorables a l'ús i a la valoració positiva del castellà enfront del català.

El grup parlamentari que ignoràs aquestes evidències podria caure en la inacceptable temptació de considerar que la desigualtat actual del català respon a una voluntat col·lectiva i que, en conseqüència, la legislació lingüística que s'estableixi no pot qüestionar més que mínimament els hàbits lingüístics imperants i la preeminència global del castellà. Una actitud parlamentària d'aquest tipus realment indicaria una total conformitat amb la situació de desigualtat actual i, a més, significaria que s'assumeix el trist paper davant la història d'esser responsable de la progressiva, i d'aquí a uns anys ja irreversible, substitució del català pel castellà.

Creim que la Llei de Normalització només serà acceptable en el cas que es marqui l'objectiu d'atorgar al català el mateix paper que li correspon a qualsevol llengua normal dins el seu propi territori i, a la vegada, si estableix els mecanismes legals preceptius que facin possible a mig plaç aquest objectiu.

Pel tractament rebut en el passat, la llengua catalana té dret a una reparació històrica i aquesta no ha de ser exclusivament moral i protocol·laria. La reparació ha de ser efectiva i per ésser-ho ha de concretar-se al nivell legislatiu i pressupostari. Es tractaria de crear un marc legal que permetés assegurar la supervivència i plenitud futura del català a les Balears i, paral·lelament, destinar-hi els recursos econòmics necessaris per a fer possible l'objectiu perseguit. En definitiva, allò que cal fer és rectificar les injustícies històriques envers el català i no aprofitar-se'n per a mantenir-lo en la situació actual de discriminació i desigualtat.

10. A l'article novè de l'Estatut d'Autonomia s'encomana a les institucions d'autogovern la tasca de «consolidar i desenvolupar les característiques de nacionalitat comunes dels pobles de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera». També en el Preàmbul i a l'article primer, hi ha referències a l'existència d'una identitat històrica com a característica positiva de les Balears. Idò bé, no hi ha dubte que totes aquestes afirmacions tenen una relació ben directa amb el factor lingüístic. En la mesura que és inqüestionable que la llengua catalana és l'element que defineix en primer terme la identitat col·lectiva dels pobles de les Balears, la sort futura del nostre idioma, la seva normalització o substitució, implicarà en bona part l'assoliment de la plenitud o de la desintegració de la nostra identitat col·lectiva. Per tant, creim que el mandat estatutari de «consolidar i desenvolupar les característiques de nacionalitat» obliga sense excuses als poders públics a emprendre les accions legislatives i polítiques necessàries per a retornar al català la seva condició d'idioma normal.

La importància de l'idioma en el manteniment o no de la nostra personalitat col·lectiva justifica que el factor lingüístic sigui determinant a l'hora d'establir l'organització i funcionament de l'administració pública, del sistema escolar, dels mitjans de comunicació, etc. Així ho han cregut i aplicat estats plurilingües igualitaris com Suïssa i Bèlgica, i en aquest darrer cas, i valgui com exemple, el factor lingüístic fins i tot influeix decisivament en la configuració de l'exèrcit.

11. Els parlamentaris a l'hora d'elaborar la Llei de Normalització Lingüística no haurien d'ignorar les legislacions que existeixen sobre aquesta matèria des de fa anys a diversos estats democràtics plurilingües. I també n'haurien de conèixer les avaluacions dels resultats. D'aquesta manera s'assabentarien que les disposicions legislatives que únicament reconeixien uns drets limitats a les llengües minoritzades mai no han estat suficients per a salvar l'idioma que es trobava en situació inicial de desigualtat. Se n'adonarien que en tots els casos ha estat necessari crear també un medi social i cultural que afavorís el desenvolupament normal i en plenitud de la llengua que es pretenia normalitzar. I aquest medi favorable només pot crear-se mitjançant una política lingüística basada en el principi de la territorialitat. D'aquest se'n deriven deures lingüístics per a tots els ciutadans, uns deures que ajudarien a atorgar a la llengua un status de prestigi i d'utilitat, els dos únics factors que en darrer terme determinen la situació social d'una llengua.

Tot aquest conjunt de consideracions i de propostes genèriques neixen de l'interés i de l'esperança que l'OBRA CULTURAL BALEAR té en la futura Llei de Normalització Lingüística. Voldríem que els grups parlamentaris entenguessin que aquest document respon a una voluntat de col·laboració lleial amb el seu treball legislatiu i és conseqüent amb tots els anys de lluita per la defensa de la llengua que ha protagonitzat la nostra entitat. Únicament demanem, als parlamentaris i als ciutadans en general, que els nostres criteris, dictats a la vegada per la ciència i la passió, siguin considerats mereixedors d'una reflexió reposada.

Mallorca, maig de 1985

EL FET DE QUE A "S'ALZINAR" NO COMENÇASSIN LES CLASSES EL DIA 16 DE SETEMBRE, COM ESTAVA PREVIST, HA SUSCITAT UNA CERTA POLEMICA A NIVELL DE CARRER I D'ALGUN DIARI. ENS PODRIEU EXPLICAR EL PUNT DE VISTA DEL CLAUSTRE SOBRE AQUEST PUNT?

- L'organització del curs actual ja va començar a finals del curs passat, durant el mes de juliol, per part d'un sector del professorat. L'Ajuntament, durant aquest temps, no ha duit a terme les tasques pròpies de cuidar el centre, ni tan sols han passat per aquí. Així, ens trobarem que el dia 1 de setembre, quan els professors ja havíem de començar a fer feina dins l'escola i un bon grapat d'alumnes havien de passar per aquí per a fer examens de recuperació, la neteja estava sense fer. Així mateix, el dia 13 de setembre, faltaven encara dos professors, faltava un tros de barrat a un lloc del pati on hi ha una caiguda de tres metres, el parc estava inundat degut a algun defecte del dipòsit d'aigua, el mateix dipòsit no estava tancat amb el perill conseqüent...

- El dia 10 de juliol, l'A.P.A. va presentar un escrit a l'Ajuntament denunciant tots els punts problemàtics del centre. El dia 14 de setembre hi va haver una reunió amb l'Ajuntament en la que ens prometeren que en lo successiu la neteja estaria feta el primer de setembre, però que no resol·lia els problemes immediats i urgents que teníem plantejats. La no apertura del dia 16 la va decidir el claustre, degut als motius exposats, però que quedí ben clar que es va fer amb el vist i plau de la Inspecció Provincial, de l'A.P.A. i del Consell de Direcció. El mateix dia 14, el Director Provincial anunciava a través de l'Informatiu Balear que a Capdepera el curs no podria començar el dia 16 degut a alguns problemes pendents de resolució.

No ens agrada, just començat el curs escolar, haver de tractar des de les nostres pàgines problemes inherents a l'ensenyament. És mala senyal. Això, el que posa en evidència és que l'educació a Capdepera no ha assolit el grau de normalitat desitjat. L'exacerbació d'aquests problemes des d'algun mitjà de comunicació ens ha fet pujar fins a "par". Amb un grup de mestres nombrosos i que consideram representatiu hem parlat, una vegada més d'escoles, de les nostres escoles. Ells són: MARIA DOLORS BELLVER, DANIEL BOSCH, MIQUEL FERRAGUT, ANGELA MASSANET, ANTONIO RODRIGO, JOSEP Mª NAVARRO, ANA GARCIA, MARIA DURAN i VICENÇ BIBILONI. Les contestes a les nostres preguntes s'han produït de manera indistinta per part dels entrevistats i responguent sempre al criteri majoritari.

ALESHORES, LA VOSTRA POSTURA NO ERA CAPRITXOSA NI ES TRACTAVA DE PERLLONGAR LES VACANCES, COM ALGÚ HA DIT.

- La voluntat del claustre era la de començar immediatament les classes, i la prova és que ho férem el dimarts dia 17 encara que les obres per a reparar les deficiències duraren tota la setmana. Actualment encara hi ha obres de millora en algunes zones del centre, certament molestes, però que acceptam de bon gust perquè són en benefici de l'escola.

- Per al claustre, el fet de no obrir el dia 16 no suposava un dia més de vacances, ja que nosaltres estàvem treballant aquí des del dia 1. El dilluns nosaltres vàrem estar en el centre durant tot el dia, a disposició dels pares que es volguessin informar. Potser que a nivell de carrer hi hagi hagut comentaris, però lo cert és que aquí no va venir ningú a demanar explicacions. Alguns pares cridaren per telèfon per saber si havien d'enviar els al.lots o no, però en general la gent no va demostrar una vertadera preocupació.

- Llamentariem que algú pensàs que nosaltres preteníem enfrontar l'opinió pública amb l'Ajuntament. La nostra actuació responia

a unes causes concretes i demostrables. No volem que existeixin reticències per part de l'Ajuntament en aquest sentit, i lo que esperam és la seva col.laboració permanent per al bon funcionament del centre.

UN ALTRE ASPECTE QUE TAMBÉ HA MERESCUT UN ESPECIAL TRACTAMENT PER PART DE LA PREMSA ÉS EL REFERENT AL NOU HORARI QUE HEU IMPOSAT.

- Les raons que ens han mogut són purament pedagògiques, intentant evitar, sobretot, una excessiva permanència dels nins fora de ca seva. S'ha de tenir en compte que molts d'al.lots, des de que els recull l'autobús fins que els torna a ca seva, estan devers nou hores enfora de la família. Amb el nou horari, encara que no sigui molt, hem conseguit que arribin mitja hora més prest a les seves cases, tenguent inclús més temps per a les seves activitats extra-escolars o per a jugar.

- És important remarcar que això no suposa cap disminució de les hores lectives, ja que aquesta mitja hora que acabam més prest també l'hi començam. També s'ha de dir que no hi ha hagut cap queixa per part dels pares i que aquest nou horari ha estat acceptat per l'A.P.A. i pel Consell de Direcció. Lògicament, també s'ha comunicat a la Direcció Provincial del M.E.C.

- Volem aclarir que nosaltres tenim l'obligació de fer un número d'hores lectives en jornada partida, però que el començament i l'acabament d'aquest horari es pot fer de manera flexible, segons les necessitats de cada centre.

- Consideram que és llamentable que des dels mitjans de comunicació s'emetin judicis de valor sense disposar d'una informació contrastada i a més sense firmar aquestes informacions.

I AIXÒ DEL "TRIUNVIRATO DICTATORIAL" QUE S'HA PUBLICAT ¿EN QUÈ CONSISTEIX?

- Ens pareix una expressió absolutament desafortunada i que no respon, de cap manera, a la realitat del que passa en el centre. És cert que la màxima responsabilitat és compartida per Mª Dolors Bellver com a Directora, Daniel Bosch com a vice-director i Miquel Ferragut com a cap d'estudis. Però no és menys cert que els assumptes són discutits a nivell de cada cicle i que els respectius coordinadors els presenten a la direcció que, a la vegada, els presenta al claustre o al Consell de Direcció o Junta Econòmica, segons el cas. Pensam, aleshores, que el funcionament intern és absolutament transparent.

PEL QUE DEIS PAREIX QUE AIXÒ ÉS UNA BASSA D'OLI...

- A "S'Alzinar" existeixen els petits problemes normals a qualsevol escola, pel que fa al funcionament intern, i de cap manera es corresponen amb les informacions que han aparegut darrerament. Ens preocupa que es pugui crear una imatge deformada quan, realment, l'ambient és immillorable i els professors formam un cos més unit que mai i amb ganes de fer feina. Pareix que qualcú es dol de que el centre funcioni bastant bé i s'intentàs que no existeixi el clima social necessari per tal que les coses encara vagin millor. L'escola no la feim sols els professors, nosaltres necessitam de l'ajuda dels pares i de tota la societat. El fomentar el rebuig d'aquesta societat vers els docents i més quan aquests s'incorporen per primera vegada a un centre, en res afavoreix l'educació.

L'ENTREVISTA ENCARA ES VA PERLLONGAR. PARLÀREM DE LA NECESSÀRIA INTEGRACIÓ DELS PARES A L'ESCOLA, PARLÀREM DEL MENJADOR, PARLÀREM DEL FUTUR... UN FUTUR QUE DESITJAM SEMPRE MILLOR. L'ESPAI NO DÓNA PER MÉS.

LA CASA DEL GOVERNADOR (i III)

Al llarg de dos segles i mig, Ca's Governador ha sofert unes poques reformes sense gaire importància. Si observam detingudament certs detalls de la casa -el tipus d'obra, la relació finestra-habitació, el gruix de calç de l'emblanquinat- se'n treu la conclusió que les parets mestres i mitjaneres que romanen dretes són les primitives i, per tant, la distribució interior de l'espai hauria estat sempre la mateixa.

Cal interpretar el concepte de reforma com una senzilla adaptació del casal a les condicions socials dels successius estadans i a l'entorn. Els canvis que es realitzaren no representaren una millora sinó un acondicionament per a una nova circumstància.

Quan la despoblació del Castell ho va fer possible, entorn a l'any 1800, es traslladà el quarter de dragons, que aleshores estava prop de l'actual Plaça des Sitjar, a dins l'espai emmurallat. El nou quarter es construï aprofitant l'espai i les deixalles d'unes cases abandonades que estaven acostades al frontis de darrera de Ca's Governador, un espai que quedava entre el corral i el carrer que passava per la part de baix del casal.

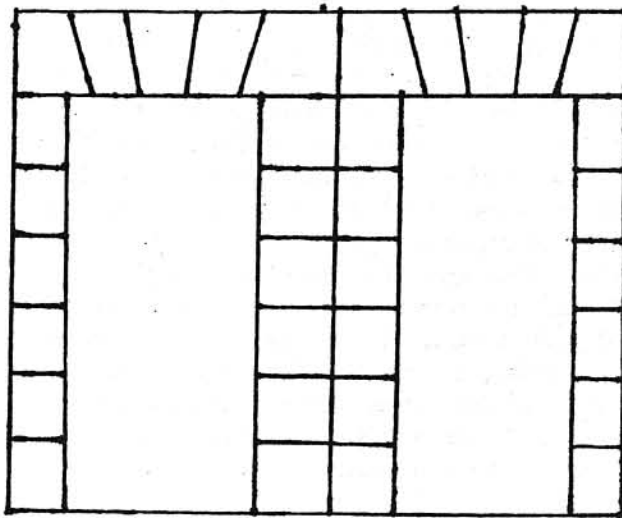
A l'any 1856, la guarnició militar de dragons i el governador eren retirats del Castell per decisió governamental. El casal quedarà buit, però ben prest tindrà un nou estadà: el prevere don Bartomeu Sureda Cursach, personatge que, en el segle passat, més treballà per a conservar el Castell.

D. Bartomeu va néixer a Artà a l'any 1813. Amb vint-i-sis anys vengué de vicari a Capdepera, quan encara es construïa el nou temple parroquial. A l'any 1855 guanyava unes oposicions i aconseguia el càrrec de prevere castrense del Castell. A l'any següent era retirada la guarnició militar; ell també canvià de destí, però passats dos anys se donava de baixa a l'exèrcit i venia a viure, ja definitivament, a Capdepera. Per una carta que es conserva a l'Arxiu Diocesà, sabem que va residir dins el Castell, al menys fins a l'any 1861.

Aquells anys en que don Bartomeu va viure a C'as Governador, el prevere tendria, al menys, una criada. Com que la gent ja no vivia dins el Castell, era necessari reservar un espai per al servei; amb aquesta finalitat acondicionaria dues habitacions: el dormitori de l'aiguavés

de darrera i la que estava acostada al casal i que, temps passat, formava part del quarter. Entre els dos espais obriria un portal. El criat ja gaudeix d'un espai dins la casa del senyor.

No acabaren aquí els canvis. De l'aiguavés de davant desaparegueren aquells detalls de caire més senyorial, és a dir, els emmarcaments postissos de l'habitació de l'entrada i els dibuixos geomètrics del despatx que s'emblanquinaren. L'arc de l'alcova del governador es convertiria en un simple portal. Pens que també seria d'aquell temps la construcció, dins l'antic menjador, d'una xemeneia. La finestra de la nova cuina o sala d'estar serà molt més petita que la que hi havia abans.

ELS EMMARCAMENTS POSTISSOS DELS PORTALS DEL MENJADOR I DE LA CUINA VISTS DES DE DEFORA.

Després de bastants d'anys, entre 1916 i 1919, el casal estarà, una altra vegada, habitat. Els donats del Castell eren el matrimoni format pel carabiner Francesc Morales i n'Antònia Pastor. Quan la seva filla Maria Angela se casà, decidí el jove matrimoni d'anar a viure a Ca's Governador; allà vengué al món en Jaume Moll Morales, el darrer gabellí nat a dins el Castell.

La família, gent treballadora, cuidava de l'interior del Castell, cercant-hi la manera de treure'n un profit. Cada any, per exemple, se llogaven els rotlos de figueres de moro, ja que les figues tenien una bona acceptació.

En el corral del casal, en aquella habitació que un temps va esser quarter i que després incorporaren a la casa, hi feren una cuineta construïnt-hi una xemeneia i un forn. El portal que comunicava amb el dormitori el taparen i n'obriren un altre que donava a dins l'antiga cuina de Ca's Governador.

Davant el casal, a la part del desnivell, feren una terrasseta i hi sembraren unes parres. Entre les runes de les cases abandonades s'acondicionarien unes solls.

Des de llavors la casa ha restat tancada i ha sofert les conseqüències de l'abandó. Després de la guerra, quan es necessitava una teula per adobar les goteres de la teulada de l'Església, anaven a cercar-la a Ca's Governador.

La història del casal en aquests darrers

Des del Castell amb amor

Seré breu. No hi ha espai per més.

1) Les primeres pluges importants del mes de setembre quasi ens feren malbé la carretera d'Artà (la nova!!!). Amb un parell de barrumbades més no en quedarà. Si per tot fa el mateix, el nostre Govern Balear se cobrirà de glòria en aquest camp d'actuació que li fou transferit. Mercat Comú, deis? Ni en el lloc comú ens voldran!

2) Després de la meravellosa, única i inimitable actuació de GESA, amb motiu de les festes de Sant Roc, pensava jo que aquella havia estat la darrera endemesa de la nostrada i inefable companyia elèctrica. Efectivament, aquella apagada del mes d'agost podia constituir un digne i espectacular colofó al seguici de desastres als que GESA ens ha anat acostumant al llarg dels anys. Però no, no afluixen. Els primers dies d'octubre, dues apagades més, d'aquestes que no s'avisen. I ara ve l'hivern. Amb la qual cosa, hom dubte si ens encaminam cap al Mercat Comú o cap al lloc comú.

3) No sempre tenc ocasió d'escoltar les emissores de ràdio locals, que ja són tres i que si es posaven d'acord podrien fer UNA BONA EMISORA i no dispersar esforços, com fins ara. És una opinió. Però no és aquesta la qüestió de que volia parlar. El que volia dir és que, casualment, un dia de finals de setembre vaig "agafar" en Marce qui, des de Ràdio Capdepera, es lamentava de l'atemptat que havien sofert alguns arbres de l'autovia. I jo que, més de dues vegades, he trobat que el senyor López "no tocava Mallorca", aquell dia me vaig sentir absolutament iden-

cent quaranta anys es podria resumir fàcilment en la següent reflexió: sense una recuperació de l'entorn, del Castell, no hi ha possibilitats de conservar Ca's Governador.

Esper que ben prest començaran les obres d'acondicionament o restauració (qui ho sap?) de la Casa del Governador. Previ al començament de les obres, el Patronat hauria d'exposar els estudis i orientacions previstes pels tècnics. Per altra part, cal realitzar un estudi on es prevegi com conservar la casa, de quina manera ens serà més útil i aprofitada, amb quins recursos econòmics pagarem el seu manteniment, etc. En aquest punt, el Patronat tornaria tenir la primera paraula.

PEP TERRASSA

tificat amb el que deia en defensa dels arbres i contra els annerots, brètols, ases, capbuits i bajans que es dediquen a destruir la vida (vegetal, pel moment). Estigueres molt bé, Marce, amb tota sinceritat t'ho dic. I afegesc que amb personal com aquest, que es dedica a destrossar arbres, en lloc de pensar d'entrar en el Mercat Comú no podem anar ni al lloc comú.

4) Me n'he assabentat, a través de "Cap Vermell", de que el senyor Paul York Scarlett (es diu així?) ha estat nomenat president de l'Associació de Veïns "Font de Sa Cala". Enhorabona! Al mateix temps, he sabut que la senyora Joana Colom i Brunet havia renunciat a seguir representant aquella associació davant el Patronat del Castell i que per a substituir-la era designat el propi senyor Scarlett. Així, doncs, s'assoleix la definitiva internacionalització del Patronat puix, com deveu saber, ja n'és membre destacat la senyora Erika Dniepper (es diu així?).

El Patronat, d'aquesta manera, s'anticipa a totes les institucions polítiques, culturals i econòmiques de l'Estat i adapta llur composició a les noves exigències que comporta l'entrada en el Mercat Comú, al mateix temps que es converteix en autèntic lloc comú, és a dir, lloc d'encontre i trobada, cruïlla internacional on la gent que estima i venera la nostra història i el nostre patrimoni cultural gaudeix del marc adequat per a manifestar el seu amor vers les coses més nostres i entranyables.

I no dic res més, que llavors tot se sap.

CAP ROIG

Potser, l'element més destacat dins el panorama tributari espanyol actual sigui la vinent entrada en vigor de l'Impost del Valor Afegit. Mitjançant dos articles, intentarem analitzar i aclarir tot el concernent a aquest nou impost, això sense entrar en qüestions excessivament tècniques. És important assenyalar l'escassa informació existent, essent com és aquest un impost que encara està naixent a Espanya malgrat llur reconeguda maduresa a altres països.

Clàssicament, els impostos es classifiquen en directes i indirectes. La imposició directa carrega la possessió dels béns o l'obtenció de les rendes, amb la qual cosa es pretén que el ciutadà contribuent tributi d'acord amb el seu nivell de riquesa o la seva capacitat de detentar-la. Pel contrari, la imposició indirecta es limita a contemplar les transaccions realitzades, carregant al ciutadà en la seva manifestació com a adquirent o com a consumidor.

Segons quina sigui la posició política del grup en el govern d'un país en cada moment històric, variarà la tendència en l'aplicació. Pareix lògic que un govern de dretes intenti preservar als ciutadans amb majors possibilitats econòmiques de la deterioració dels seus béns i, per tant, tendirà a incrementar la imposició indirecta. Altrament, un govern d'esquerres no tendirà a l'augment de la imposició indirecta per a no perjudicar l'estratègia social econòmicament més dèbil.

S'ha demostrat, en els darrers anys, que el consum és un excel·lent indicador de la capacitat contributiva dels ciutadans. Si a aquesta conclusió hi afegim que els governs troben més còmoda la recaptació per via dels impostos indirectes, ens resultarà fàcil d'entendre el per què la imposició indirecta no sols no duu camí de desaparèixer sinó que, amb el temps, està assolint un auge evident, especialment en els països amb economia de mercat lliure.

L'"IVA" és un impost general de naturalesa indirecta que recau sobre el consum i que s'exigeix amb motiu de les entregues de béns i prestació de serveis que tinguin lloc en l'àmbit de les activitats empresarials o professionals, així com en la importació de béns.

L'"IVA", definitivament, significarà una major racionalitat, ordenant en un únic impost distints supòsits carregats avui a través de diversos impostos, així com una major senzillesa al comportar la desaparició de l'Impost General sobre Tràfic d'Empreses, de l'Impost de Luxe, de l'Impost especial sobre begudes refrescants, de l'Impost de Compensació de Gravàmens Interiors, així com la Desgravació Fiscal a l'Exportació.

Podem destacar dos tipus de raons per les quals s'implanta l'"IVA" a Espanya:

- Raons internacionals. La pròxima incorporació d'Espanya a la CEE suposarà la necessitat imperativa d'armonitzar la nostra fiscalitat amb la normativa comunitària. Un percentatge o recàrrec (fins a un 1%) de la base de l'"IVA" de tots els estats membres constitueix la font d'ingressos més important per a la finançació de la CEE.

- Raons internes, d'entre les que cal destacar la neutralitat d'aquest impost que s'exigeix en totes les fases del procés productiu i de distribució. Igualment, l'"IVA" estimula la inversió, convertint-se en un important factor de promoció de l'ocupació. Destaca també la seva capacitat recaptatòria.

L'Impost carrega el valor afegit en cada fase. Entenem per fase cada una de les baules de la cadena per la qual transcorre un bé o servei en qualsevol activitat econòmica. Els pagaments successius en contraprestació a l'impost representen una càrrega fiscal idèntica a la quantitat que ha de satisfer el consumidor final i el seu valor s'obté deduït en cada fase, de l'impost que carrega les operacions del subjecte, l'impost que carrega les seves adquisicions. Òbviament, a l'"IVA", l'empresari i el professional sols són uns intermediaris.

Segurament, amb un exemple pràctic ho veurem més clar. Si un empresari compra mercaderies, paga els serveis de llum, aigua, telèfon, reparacions, adquireix maquinària o realitza qualsevol activitat de compra, en cada factura li carregaran l'"IVA": "IVA suportat". Quan ell vengui els seus productes o béns de l'empresa o presti els seus serveis, carregará l'"IVA" en la factura corresponent: "IVA repercutit". Aleshores, no ingressa a la Hisenda tot l'"IVA" repercutit (quantitat retenguda als clients), com passa ara amb l'Impost de Tràfic d'Empreses o l'Impost de Luxe, sinó que haurà de recuperar el que va pagar als proveïdors en el moment de l'adquisició. Per això, restará l'"IVA" suportat (el que pagà als proveïdors) de l'"IVA" repercutit (el que cobrà als clients, i ingressará la diferència. I si va pagar més del que va repercutir, la Hisenda li tornarà la diferència. Sols el qui no utilitzi el que ha adquirit en una activitat empresarial o professional, això és, sols el qui no compri per a tornar a vendre posteriorment, no podrà rescabalar el que ha pagat. És un consumidor final i ell, sols ell, suportará l'"IVA" que li repercuteixen.

En una pròxima col·laboració comentarem en quina mesura afecta aquest nou impost a les importacions i exportacions, els tipus a aplicar en cada operació i altres punts d'interès.

Què fa el Consell Insular en Cultura i Esports

Les activitats del CIM en matèria cultural són nombroses.

De forma directa realitza una labor important de difusió cultural per mitjà del Teatre Principal i de la Biblioteca artesana, i a través de la xarxa de biblioteques i de la tasca d'ordenació d'arxius municipals. A més de tot això, impulsa i fomenta totes aquelles activitats orientades a l'ensenyança i a la difusió de la nostra llengua.

Promociona els estudis universitaris, per una banda, col·laborant amb la Universitat de les Illes Balears, i per altra, mitjançant el sosteniment de: La UNED (Universitat Nacional d'Educació a Distància).

L'Escola Universitària de Treball Social.

El Consell Insular de Mallorca participa en:

El Patronat Orquestra Ciutat de Palma.

Organitza la Trobada de Bandes de Música que cada any se celebra a un poble diferent de la nostra illa. Manté la tradició de la festa de la Beata que se celebra a Palma.

Ajuda aquelles entitats que, de manera preferent, propaguen la cultura i també les manifestacions culturals de reconegut prestigi com els festivals de Pollença, Deià i Valldemossa.

En relació a l'esport intervé de forma decisiva en l'elaboració del Pla d'Instal·lacions Esportives en

els municipis.

Fomenta la iniciació en tot tipus d'esport de la població infantil i juvenil i proporciona als col·legis i entitats material esportiu.

També organitza, patrocina i promou tota classe de proves que promouen la pràctica de l'esport al mateix temps que en mantenen l'interès.

Entre totes aquestes iniciatives destaquen com a actuacions directes del Consell Insular de Mallorca, l'Escola a la Mar i l'Escola de Pilota, dedicades a l'ensenyança d'aquells esports i destinades als infants de tot Mallorca.

*Consell Insular
de Mallorca*

c/. Palau Reial, 1

A TOMEU MELIS, "MEYME"

Aquest mes passat, Tomeu, Barcelona i altres viles catalanes han celebrat amb festes la transició de l'estiu a la tardor. I no han faltat els càssics castellers. L'estampa de la torre humana elevant-se a les places dels pobles i llogarets és habitual a Catalunya. És tot un símbol de solidaritat, de lligament als altres per una comunitat d'interessos i responsabilitats, és una comunió cívica. És el signe d'anar cap amunt ajudats per l'esforç de tots.

És una forma col·lectiva de fer poble.

És una virtut encomiable que cal lloar calorosament.

És tota una lliçó que ens cal aprendre.

Tu saps, tant com jo, que per les nostres contrades és diferent.

Molt diferent.

Més ben dit, que per les nostres contrades és al contrari.

Ben el contrari.

Els esforços d'uns per millorar i enriquir les possibilitats culturals i educatives del poble són bombardejats per les envejies i cobdícies d'uns altres que s'alimenten de la verinada de les pròpies frustracions i dels propis fracassos.

Recordes aquells temps en que els dos érem colpits per la curolla de comedians?

Eren uns altres temps, ja ho sé. Les institucions de llavors ens consideraven un grup subversiu de pressió. Érem una mena de terroristes culturals. Ens posaven tota casta de paranys.

Després tu hagueres de sacrificar la teva afició de comediant al bon nom d'una entitat bancària. A mi encara em dura, no he tengut entitats per fer empegueir amb la meua curolla, gràcies a Déu, ni tampoc que m'hagin fet empegueir a mi. El que realment avergonyeix és dur la comèdia al viure quotidià, representant el paper que no ens correspon.

Si avui recorr a tu, apel·lant a la nostra vella amistat de comedians, és perquè em treguis de dubtes i posis llum a un punt de fosca que tenc i que, pel que veig, només tu pots allumernar.

M'explicaré, Tomeu, m'explicaré, no passis ànsia.

Ja t'he dit abans que n'hi ha que es diverteixen dinamitant l'esforç que fan els altres. Aquesta nissaga, arrecerada sempre sota la caputxa de l'anonimat -la covardia no els deixa mostrar cara- teix una xarxa de falòrnies i mentides per emmetzinar el bon nom dels qui practiquen la virtut de fer poble.

M'explicaré, ja t'ho he dit.

Fa uns dies, el 3 d'octubre per a més exactitud, sortí un escrit a un diari de Ciutat on es deformen uns fets -millor dit, s'inventen uns fets- per tal de tergiversar la realitat i fer prevaler l'error. Res del que es diu és ver, només ho és la darrera parrafada. Tot està transfigurat, canviat pel calidoscopi d'unes idees destructives i gairebé malaltisses, com si l'autor escopís una frustració covada durant anys al rostre dels qui volen canviar la imatge dels educadors.

L'escrit, Tomeu, com és lògic en aquests casos en que no es deixa part bona de ningú, no fa firmat. Solament diu: Corresponsal.

Ignor la identitat d'aquest corresponsal. Fins i tot, Tomeu, ignor si aquest periòdic en té de corresponsal en el nostre poble. Però, pel que veig, no tothom sembla tan ignorant.

Perquè tots els dits apunten cap a un indret.

I tots els dits són molts de dits.

Són massa dits, Tomeu, per equivocar-se.

Massa dits per deixar un marge d'error per on pugui escapolar-se un home.

Massa dits per enfrontar-se a ells.

Malgrat tot, l'escrit, en una llarga tirada de mots, de redacció embullosa, diu que ell, el corresponsal, per assabentar-se de la veritat, "inquirimos a la vera del secretario de la misma -A.P.A.- lo que de cierto había sobre el particular. Tuvimos que darnos con un canto en los dientes puesto que al ponernos en contacto con él se nos informó de que no se nos podía dar ningún tipo de información al haber sido presentada, pocas horas antes, por dicho secretario su dimisión del cargo y su renuncia a formar parte de la junta".

Veus ara, Tomeu, a on vaig a parar?

Si no estic mal informat, aquest secretari, avui ex-secretari, que presentà la dimissió i la renúncia del seu càrrec ets tu. Per tant,

ets, possiblement, l'únic que sap qui és aquest corresponsal que ha vessat la mala llet que traspuia l'escrit, ja que "te inquirieron a la vera".

I vull emplaçar-te a aquest racó de "Cap Vermell" perquè, amb un gest noble i apel·lant al teu sebre fer i al teu inqüestionable amor al poble, posis senyes d'identitat al qui avui tots anomenen com el terrorista cultural.

No creus, Tomeu, que el nostre poble en té molta falta d'aquell esperit solidari que

fa possible que uns homes formin una torre humana a les festes catalanes?

Només amb una rotllana de mans estretes, podríem fer que l'escola del nostre poble fos una torre que anàs com diu el seu himne:

Amunt, amunt Capdepera!

Capdepera amunt!

Atentament,

JOAN RAI

➡ ELS PENSADORS ➡

DÉU EN EL PENSAMENT D'ORTEGA Y GASSET

Després d'haver intentat exposar i comentar la vida i obra d'Ortega, anam ara a reflexionar breument sobre el tema de Déu en el pensament del nostre filòsof.

Hem vist com Ortega, a través de la seva obra, no ens ofereix un pensament més o menys desenvolupat sobre Déu, i com tampoc era llur intenció, tal i com es dedueix del caràcter fragmentari i dispers del tema de Déu en la dita obra. Aquesta manca de desenvolupament en el tema afegida a la seva indubtable talla intel·lectual i la seva propensió a guardar gelosament llur intimitat davant el lector, ens fa pensar que Ortega en sabia molt més del que va dir de Déu. D'això en deduïm que, a l'hora d'interpretar Ortega i sobretot a l'hora de criticar-lo, se'ns imposa una actitud de severa contenció intel·lectual.

Quant a la claredat, Ortega, normalment, s'hi ha expressat força clar. No podem oblidar que Ortega és l'home de la claredat. Amb tot i això, en algun moment ens ha paregut un xic ambigu. Altres vegades hauria estat desitjable que Ortega hagués dit en quin sentit entenia allò que afirmava sobre Déu, ja que algunes de les afirmacions que en fa donen la impressió de vaguetat. Però, en general, és un mèrit d'Ortega l'haver-se expressat amb claredat.

Si ens demanam per la importància del tema

de Déu en l'obra orteguiana, pareix que se'ns imposa una resposta matisada. Certament, Ortega en parla poc de Déu, quant i més si tenim en compte l'extensió de la seva obra. Tampoc no hem aconseguit apreciar una influència del tema de Déu en la resta dels seus escrits.

Per altra part, creim que si ens hem d'atènyer a l'obra llur, pareix que fins l'any 1926 Déu preocupà escassament al filòsof espanyol, i un té la impressió de que es trobava centrat en altres assumptes. Així, veim al jove Ortega ple d'entusiasme per la cultura. En les "Meditaciones del Quijote" el veim enfervorit per la cultura i meravellat davant la realitat d'aquest món. "El tema de nuestro tiempo" constitueix una altra manifestació d'apassionament per la vida.

A partir del 1926 s'observa un canvi notable de direcció en l'obra d'Ortega pel que fa a la qüestió de Déu. El filòsof escriu més sobre Déu del que ho havia fet abans. A més, proclama de manera clara i enèrgica la importància decisiva de la qüestió de Déu.

Ja hem dit que no hem trobat una influència del tema de Déu en la resta del pensament d'Ortega. Però, fins al 1923 s'observa en l'obra del nostre autor una tendència a pensar Déu des de llurs idees, de tal manera que moltes de les seves afirmacions sobre Déu són d'un gust orteguian. A "Renán" hom té la impressió de que Déu és la màxima expressió dels ideals d'objectivitat del jove Ortega. A les "Meditaciones del Quijote"

s'accentuen la perspectiva i la jerarquia i Déu hi apareix precisament com "la perspectiva i la jerarquia". El Déu d'"El tema de nuestro tiempo" apareix com una vitalitat il·limitada que recull i harmonitza els nostres horitzons, i això està en consonància amb l'afirmació orteguiana de la vida i la perspectiva.

A partir del 1923 no hem observat la presència d'aquesta tendència i, per altra part, el fonament transcendent del món és postulat a partir de que l'home que és aspiració a la totalitat es troba davan un món radicalment necessitat de fonament. Pel demés, la total alteritat de l'esser fonamental és deduïda de llur condició d'esser fonamental. Veim, doncs, que el pensament orteguian sobre Déu té que veure, en gran mesura, amb la seva filosofia.

Referent a les imatges de Déu aparegudes en els escrits d'Ortega, crida l'atenció la diferència d'aquestes imatges fins al punt que, rigorosament, no podem parlar de la idea orteguiana de Déu sinó de distintes concepcions.

Sintetitzan i defugint una excessiva rigidesa en el que anam a exposar, podem dir el següent:

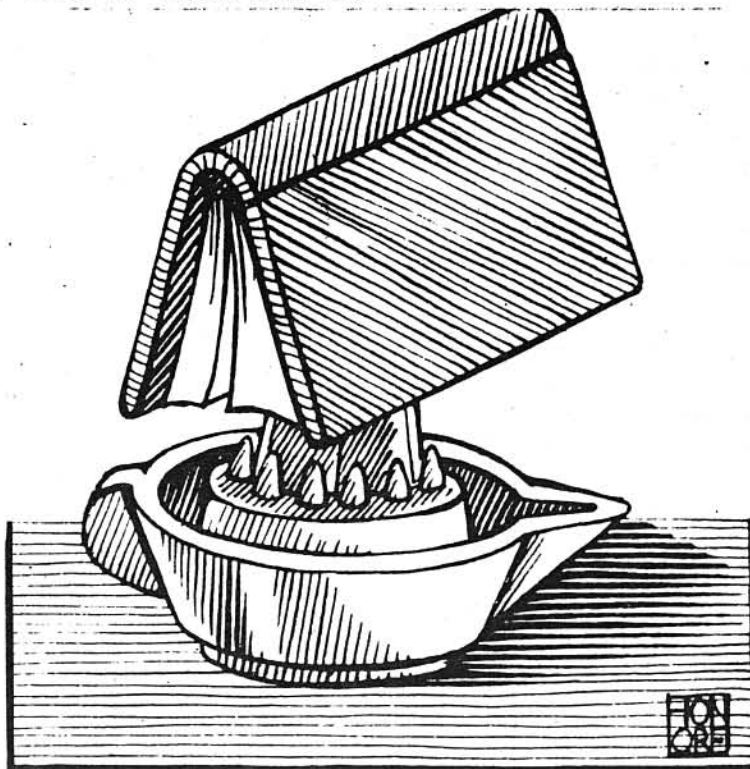
- a) Les imatges de Déu que ens ofereix el jove Ortega són d'un sabor apol·lini, Déu es caracteritza fonamentalment pel saber, apareixent també el tema del Déu creador. Es tracta d'un Déu serè i situat com un esser entre els essers, si bé és el primer en llur jerarquia.
- b) El Déu de les "Meditaciones del Quijote" també és un Déu serè. Es tracta d'un Déu

d'ordre, tot el contrari de lo arbitrari.

"La perspectiva y la jerarquía" al·ludeix a un Esser Suprem que ordena l'univers, això sense excloure la idea de que Déu seria considerat com una mena d'ordre de l'univers.

- c) En el primer volum d'"El Espectador" s'observa un canvi força notable. El Déu serè dels escrits anteriors és substituït per un Déu il·limitat, exuberant de vitalitat i dinamisme, però aproximat a la realitat mundana.
- d) En la mateixa línia es troba el Déu d'"El tema de nuestro tiempo". En aquesta obra s'accentua, com en cap altra, la immanència de Déu i la seva vitalitat il·limitada. La realitat divina dóna vida a l'univers, recull els nostres horitzons i coneix a través dels homes.
- e) No deixa de sorprendre el fet de trobar a l'apèndix primer de l'obra esmentada una referència a Déu com a suprema realitat que ens imposa una via negativa de coneixement. En "Amor en Stendhal" Déu apareix com a la realitat més important.
- f) En el suggestiu assaig "Dios a la vista" Déu és considerat, sobretot, com a la realitat fonamental i Ortega, encara que breument, afirma de manera clara i enèrgica la transcendència de lo diví.
- g) En "¿Qué es filosofía?" l'esser fonamental és el fonament transcendent del món i Ortega deixa entreveure que és l'Esser en si mateix.

ANTONI RIUTORT

ESCOLA-REALITAT

L'escola és una necessitat imperiosa que té la societat actual. Cada dia són més nombrosos els coneixements i les destreses que s'exigeixen als seus membres. Una societat tecnificada com la nostra, precisa d'unes persones altament qualificades. Imaginau que tenguéssim tota la tecnologia actual, però sense homes que la sabessin emprar. Això implica que en aquests moments, ja no és fonamental demostrar que tenim molts de coneixements teòrics; és més efectiu un element de la societat que sap aplicar damunt la pràctica les seves qualitats i coneixements.

La nostra escola no està adaptada al sistema social, econòmic-actual. És fonamental que es produeixi l'adaptació als nous sistemes; és necessari que l'escola estigui a la punta de la fletxa que indica el camí dels avanços. Desgraciadament, l'escola encara dona molta importància als llibres. Neill deia que "Els llibres són el que menys importa a l'escola". S'ha d'aprofitar el moment, la capacitació, les ganes del nin per ajudar-lo a entrar dintre de la societat. Això no es dona gaire a les escoles. Actualment són molts els escriptors que com Jaume Oliver diuen que "els centres escolars no compleixen la funció que tenen encomanada", "L'escola hauria de posar a l'abast de l'infant medis i situacions que possibilitassin la seva maduració integral com a persona". És a dir, simplement adaptar l'escola al lloc on viu el nin.

Amb intenció d'aconseguir aquests objectius, s'han fet moltes experiències, com és la de Summerhill. El seu creador, Neill, intentava que el nin tengués autonomia i fos lliure per aprendre el que més l'interessés en cada moment. Una altra experiència és la de Freinet que fugia sistemàticament dels controls del nin amb examens i proves per ell no demostraven res. Ja més prop del nostre sistema social trobam els treballs realitzats pel grup "Rosa Sensat" que ha intentat començar l'educació del nin per allò que té més aprop, allò que pot entendre fàcilment perquè ho viu diàriament. Possiblement, totes aquestes experiències no fossin perfectes, però han fet recapacitar als professionals de la programació educativa i als mateixos professionals de l'ensenyança sobre l'actual deslligament escola-societat.

Ara, dins el poble, hem sentit rebombori d'una nova experiència que volen dur a terme

els mestres de S'Alzinar. Crec que tot treball encaminat al que he dit abans, és una tasca pesada i complexa, però pens que a la llarga beneficiarà als infants i els donarà una major il·lusió per aprendre. No sabem bé quan és realitzarà, ni tampoc com es durà a terme aquesta renovació; esperem que prest es realitzi. Entre totes les experiències possibles a realitzar està la semi-desescolarització, o bé, la desescolarització total, o també a dins aquestes experiències es pot introduir la interdisciplinarietat. Tots aquests termes no volen dir que s'hagi de tancar l'escola, sinó tot el contrari, obrir les portes a altres activitats més conseqüents amb la realitat. Aquestes noves tècniques permeten seguir treballant tots els aspectes de l'educació, però d'acord amb l'entorn que envolta l'infant. Prest s'oblidaran els noms clàssics de matemàtiques, llengua... i hem d'anar pensant amb un sistema globalitzat, on tot té relació amb les altres coses que s'ensenya. És més, la necessitat d'aprendre a fer un diàleg. o bé un problema de percentatges, ve donat per la necessitat de confeccionar una experiència real i la urgència de donar solució al problema que el nin voldrà resoldre, perquè aquella serà la seva feina, ja que la feina serà una cosa que l'al·lot pot comprendre amb molta més facilitat que tots els conceptes abstractes que es solen donar a l'escola. Cada any que passi servirà per millorar aquest sistema i modificar-lo, segons els factors que determinin el camí que segueix la societat. Factors que poden ésser de tipus social, econòmic, cultural...

Per dur a terme això, es necessita un pressupost ampli, però això només presentarà dificultats al principi, als primers anys. També són fonamentals unes instal·lacions diferents, amb aules més grans i mòvils. La coordinació entre les distintes didàctiques i tècniques emprades dins aquest nou sistema serà l'eix del bon funcionament de tota la renovació. Aquí desapareix el sentit de l'antiga frase "cada maestrillo con su librillo", tots faran un treball en comú.

Els resultats podran ésser molt positius per a la societat i per a la mateixa escola que es convertirà en un centre viu i actiu, que donarà goig al nin i l'introduirà d'una manera més real dins la societat.

llapis
tinta
tinter

sida & soda

La columna més audaç
per al lector més capaç.

Massa via, massa via...
idò n'hi ha molts que
es queixen de que anam
endarrerits.

Tal com l'ha deixada
en Pep Terrassa, a la
Casa del Governador,
l'any que ve hi vendrà
a estiuejar el Sr. Go-
vernador de Ciutat.

El descontrol dels
controlats està contro-
lat pel Partit Interior.
No passeu ànsia.

Pensau que aquesta co-
lumna és un minipimer
que ho capola i tritura
tot.

Ara ve el bon temps!
Que no hi deu haver
calendaris devers es
Cap Roig?

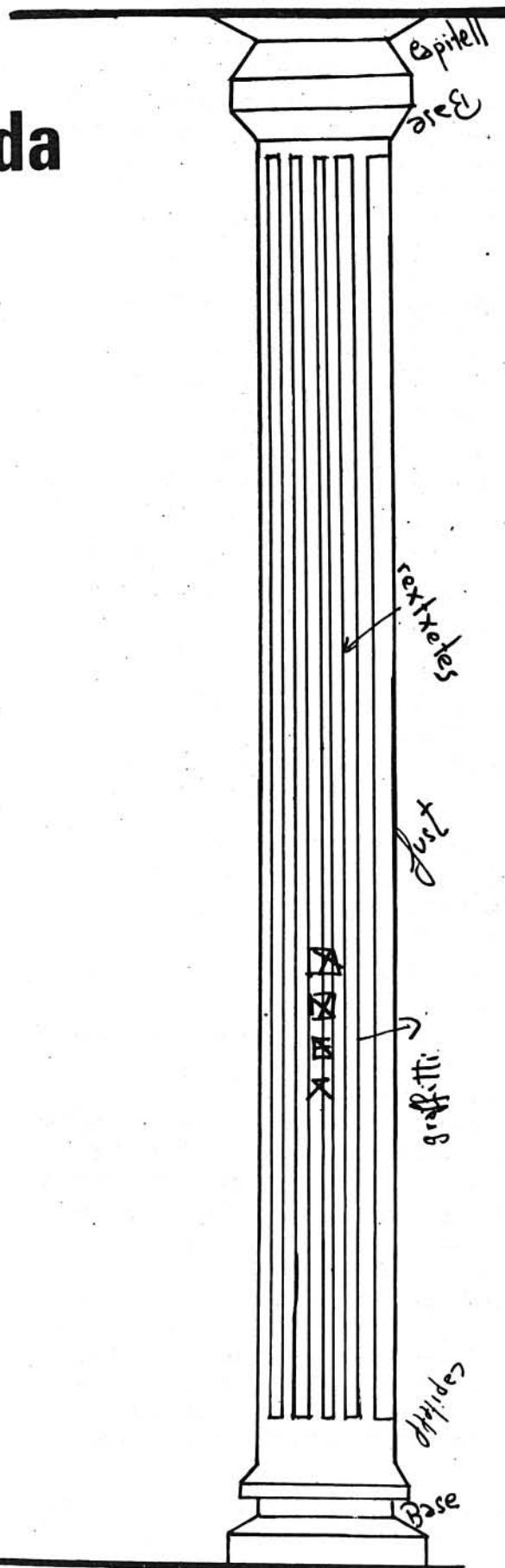
Tampoc és veritat que
el Castell fos cons-
truit amb cartró-pedra
i saliva dejuna.

Beveu Coca-Cola. Vos
donarà la felicitat.

Que Déu mos ampari!
Tenim Cap Vermell per
cinquanta anys.

Tots els agraviats
quedau perdonats.

llucià rinyon.

El recopilador, l'expurgador i l'autor (fins a cert punt) d'aquests secrets en veu alta comunica l'alegria que sent al veure pels carrers que l'execució i comprovació d'aquestes fórmules i distraccions han omplert de plaer i encís nombroses tardes i matineses a Capdepera.

Als qui encara dubten els direm que són la millor guia per al bon ús i la bona conducció de tota vida assenyada, respectable, rendible i més. S'hauria de convertir en article de capçalera al "Cap Vermell", lliçó obligatòria a les escoles, lectura prèvia als plens municipals i durant els sermons dominicals. És la demostració de com podem fer el progrés, la ciència, la paciència i el vici, BONS, BONICS i BARATS.

Feis-mos cas, llegiu-ho, estudiau-ho, recomanau-ho, practicaueu-ho i, sobretot, ampliau-ho. No vos ne penedireu mai.

Atenció que començam:

PER APAGAR LA SET

Ja sé que la set no s'apaga, en tot cas se calma. Lo que vertaderament s'apaga és el foc del bosc. Però és una tècnica publicitària perquè llegiu el remei.

He rigut molt aquest estiu vegent com la gent no sap beure. I molt manco els alemanys. Hi ha persones que a l'època canicular tot el dia beuen aigua fresca, quan no cervesa, refrescs americans o alcohòlic-drings a qual pitjor i sense resultat.

A molta gent sentiut dir, ai! tenc la panxa plena d'aigua i com més bec més set tenc.

Això no passaria si fessin bullir unes quantes corretjoles (si voleu saber com es diu en castellà ho cercau al diccionari, que de mals vicis el món n'està ple), i beguessin mig tassonet

d'aquesta aigua cada cop que se sentin atacats de la passió de la set.

Provau-ho ara que encara hi sou a temps, i si no guardau el remei per a l'any que ve, que tornarà fer molta calor.

BARÒMETRE NATURAL

Com la feta del cafè per saber el temps de demà no va acabar d'agradar, i negant-se encara a veure el telediari, vos maquinareu una altra experiència.

Dins d'un pot gran de vidre (40 cm.) hi guarnim una espècie d'escala de fusta i omplim d'aigua fins que només quedin dos o tres escalonets a fora.

En tenir-ho d'aquesta conformitat hi ficam una granota viva que podrem alimentar provant de donar-li lo que li vengui més de gust, i ja tenim el baròmetre per temps i de tota seguretat.

Quan vegeu que la bestiola no es mou de dins l'aigua, tota ensopida, ja podeu assegurar que farà mal temps. En canvi, si observau que està als escalons de dalt, a la superfície, ja podeu dir allò de "si el temps aguanta així, no hi ha por de brusca". I ho encertaran.

Procuraru que la granota no fugi. Si voleu saber amb urgència si la dona està embarassada, utilitzau-la sense por; si teniu fam, tastau les anques; i si vos voleu entretenir feis un concurs amb el veïnat per veure quina bota més lluny. I és que ho són polifacètics els batracis!

LES VIBRACIONS ACÚSTIQUES

Com han agradat tant els experiments de vidre i aigua, vos n'ofereix un a l'estil de màgia, amb el qual podreu meravellar als assistents de qualsevol festa social. Escoltau.

Ompliu d'aigua una copa de cristall ben prim. Després d'haver eixugat les voreres perfectament hi col·locau damunt una creu de paper, retallada tota d'una peça i de branques iguals, plegant els extrems a la part de fora.

Feis vibrar la copa amb la punta del dit una mica banyada, pegant un copet a qualsevol punt de la superfície exterior. El vidre farà un so determinat, i observau a més el fenomen que s'experimentarà.

Si el dit pega al vidre davall mateix d'una de les branques de la creu, aquesta no es mourà gens ni mica. Però si el dit pega a qualsevol altre lloc, veureu com creu va donant voltes poc a poc, com obeint a una força màgica, i no s'aturarà fins que una de les branques arribi justament al punt d'on neixen les vibracions acústiques.

EREP.

Com sabeu, els primers set partits de l'Escolar (Preferent) han constituït un autèntic recital d'irregularitat. S'han perdut tres punts a Capdepera que, afortunadament, s'han recuperat fora. És cert que l'entrenador no ha pogut comptar dos diumenges seguits amb tots els jugadors, entre lesions i expulsions. Si a això hi afegim un xic de mala sort en els encontres amb el Llosetense i S'Arenal, la irregularitat dels resultats es fa més comprensible.

Amb tot i això, després dels primers set partits l'Escolar es trobava a dos punts del primer classificat, el Porto Cristo, sense haver perdut roda, que diuen els ciclistes. La qual cosa fa pensar que l'equip de Capdepera-Cala Rajada és un seriós aspirant als primers llocs de la classificació (com sempre), per poc que les lesions el respectin i que els jugadors facin una mica de bonda.

Lo que no val és equivocar-se en algun fitxatge i voler fer creure que s'ha encertat. El fet és que algun element ha tengut oportunitat de demostrar la seva vàlua i no ho ha fet... i ha seguit jugant. Mentrestant, qualche element del poble ben aprofitable ha hagut de mirar com jugaven els altres. I això no és això.

Qui si ha convençut a tothom és en Mondéjar. En Miguelito s'ha posat l'afició dins la butxaca i ha fet canviar d'opinió a més de dos (jo el primer) que dubtaven de la seva capacitat de golejador. I no és sols que marqui gols, no, sinó que ho dona tot cada diumenge, demostrant una vergonya deportiva i una honradesa dignes d'elogi.

Mentrestant, un sector de l'afició ha trobat una bona jugueta: la nova tanca metàl·lica. Utilitzada com a instrument de percussió, hom hi manifesta la seva renouera alegria o la més remorosa disconformitat. Amb les tupades que se'n duu no crec que arribi a Nadal.

I mentre la cosa quedi en renou, bé. El que no es pot permetre és el que va passar el dia de l'Andraitx. Per desgràcia, pareix que hi ha una nova escalada de violència per tot arreu i els àrbitres "ho han de donar a ses cames" cada dos per tres. Si les agressions verbals resulten difícilment justificables, les agressions físiques són de tot punt imperdonables. Les sancions del Comitè de Competició, per greus que siguin, sempre em pareixeran benèvols.

La Tercera Regional, més o manco bé. Els infantils, bastant bé. Els alevins, bé. I els juvenils... ai, els juvenils! de qualsevol manera. En Joan Terrassa, que fa una feina digna de millor sort, està desesperat. Enguany no els salvarem. Llàstima, però no n'hi ha més. En qualsevol cas, aquests al.lots i el seu entrenador mareixen tot el suport de l'afició pel fet de lliurar amb coratge una batalla perduda per endavant.

Amb tot i això, la lliga de basquet que ja la tocam amb la mà. Després de les "mogudes" i no sempre clares eleccions a la presidència de la Federació Balear, els equips locals enllestixen la seva preparació de cara als respectius campionats, sense sebre molt bé on han de fer el jaç. Pareix que acondicionar el Club S'Auba resulta molt més costós de lo que jo pensava i deia el mes passat i, per altra part, la construcció de la pista devora el camp de futbol va per llarg. Mentrestant, l'Ajuntament es nega a pagar, segons diuen, el llum de Na Taconera. Total, un embull.

També s'estan preparant amb tota il·lusió els al.lots de l'equip de voleibol, amb en Pep Miró "Xisquet" davant-davant. Efectivament, en Pep està fent una feina, amb l'ajuda d'altres persones, d'autèntic missioner. Els fruits d'aquesta feina, no necessàriament esportius, no llueixen ni són reconeguts com pertoca, però això tampoc pareix preocupar especialment a En Pep. Gràcies, "Xisquet".

¿Seria demanar massa que l'Escolar es normalitzàs a nivell lingüístic? ¿No podrien els pasquins, les informacions megafòniques del camp de futbol, els carnets de soci, etc. recollir i reconèixer la oficialitat de la nostra llengua? No se rompien cap os, no, si ho intentaven!